

Recenze na knihu „Zástavní právo v novém občanském zákoníku“

Hodnotit význam jednotlivých právních institutů pro hospodářský život je jistě ošidné, nicméně přinejmenším ve světě financí by o přední příčky oprávněně soutěžilo zástavní právo jako jeden z nejužívanějších a pravděpodobně i nejspolehlivějších nástrojů zajištění.

Právě tomuto klíčovému institutu civilního práva věnuje dlouhodobě svoji vědeckou pozornost Lukáš Vymazal. Jeho kniha, kterou chci čtenářům představit, je přepracovaným a rozšířeným vydáním publikace vydané nakladatelstvím Linde v roce 2014 a v pořadí druhou autorovou monografií na toto téma (předcházela jí podrobný komentář k úpravě zástavního práva ve starém občanském zákoníku, který vyšel v roce 2012).

Jakkoli jde opět o komplexní pojednání o zástavním právu ve světle platné právní úpravy, autor tentokrát nezvolil formu komentáře, ale monografie, jejíž členění respektuje přirozený životní cyklus zástavního práva od jeho zřízení až po jeho výkon a zánik. Zvolená forma je jednoznačně pozitivní z hlediska zachování souvislostí a celkové informační hodnoty textu a vzhledem k vhodnému členění kapitol a grafickému zvýraznění klíčových pojmů nesnižuje užitečnost knihy ani pro ty čtenáře, kteří ji budou chtít využívat spíše jako komentář k ad hoc nahlédnutí než k soustavné četbě.

V 15 kapitolách autor čtenáře provádí platnou úpravou zástavního práva od A až do Z, a to s hlubokým a fundovaným přesahem do historické geneze institutu a zahraniční komparatistiky. Po úvodu a obecném pojednání o zástavním právu jako zajišťovacím instrumentu autor detailně rozebírá zástavu, rozsah zástavního práva, zajištěný dluh, důvody a způsoby vzniku zástavního práva a specifika zastavení cizí věci. Následují rozsáhlé pasáže o právech a povinnostech ze zástavního práva a jeho výkonu. Samostatné kapitoly jsou věnovány zakázaným ujednáním a zániku zástavního práva. Na závěr kniha obrací svoji pozornost ke třem specifickým „typům“ zástavního práva, a to zástavnímu právu k podílu v korporaci, zástavnímu právu k cennému papíru a zástavnímu právu k pohledávce, po kterých následuje přehled judikatury a použité literatury a pečlivě zpracovaný rejstřík.

Nejde však pouze o formu – za hranice běžného komentáře jde i obsah knihy. Autor téma pojednává velmi obsírně a na své si tak přijde nejen praktikující právník, snažící se „rozlousknout“ konkrétní aplikační problém vyplývající z nové a soudní judikaturou dosud málo osvětlené právní úpravy, ale i čtenář vedený hlubším zájmem o zástavní právo jako nesmírně zajímavý a staletími prověřený civilistický institut. I přes velkou míru detailu však kniha neztrácí na přehlednosti a čtivosti, neboť autor podrobnosti vhodně přesouvá do (vpravdě robustního) poznámkového aparátu.

Vzhledem k tomu, že publikace pojednává o nové právní úpravě (byť ve velmi širokých souvislostech), nevyhýbá se autor jejímu hodnocení, a to jak ve vztahu ke starému občanskému zákoníku, tak i zahraničním právním úpravám. Z hlediska komparatistiky jsou pak velmi zajímavé autorovy postřehy stran vzorových mezinárodních úprav (autor působí v expertní skupině pro mezinárodní obchodní právo – UNCITRAL). Jakkoli čtenář cítí, že autor patří mezi ty právníky, kteří se k novému občanskému zákoníku staví vstřícně, zachovává si potřebnou objektivitu a trefně poukazuje na dílčí nedostatky aktuální úpravy včetně doporučení de lege ferenda.

Asi nejcenějším přínosem knihy pro širokou právnickou obec je její praktičnost. V této rovině se plně zúročuje autorova mnohaletá zkušenost bankovního právníka, který zástavní právo a jeho možná úskalí důvěrně zná z každodenní aplikační praxe. Mohu s klidným svědomím potvrdit, že autor splnil svoje předsevzetí vepsané do úvodu knihy a že na jeho dílo nelze použít starý právnický aforismus „kde začíná problém, tam končí komentář“. Kniha se problémům nevyhýbá, a to ani v situacích, kde schází jakákoli interpretační opora v podobě použitelné judikatury či rozvinuté doktríny. K těmto „bílým místům“ přistupuje autor s velkou důkladností a při šetření všech interpretačních pravidel je patrná jeho snaha o výklad odpovídající potřebám reálného hospodářského života.

Při výčtu kladů publikace nelze pominout ani její čtivý jazyk a zcela nepokrytou snahu autora seriózní téma místy odlehčit a pobavit čtenáře často až kuriózními detaily z historie jeho milovaného právního institutu. Pečlivý čtenář se tak například dozví, že za starých časů byl z výkonu rozhodnutí v případě advokáta vyloučen i slušný oblek, či pikantní informaci o nezvyklém (a pro někoho snad i lákavém) způsobu realizace zástavního práva v království Pegu.

Za jediný (a s ohledem na výše řečené vpravdě drobný) nedostatek díla tak považuji pouze používání cizích výrazů, které i v odborném právnickém jazyce vyšly z běžného užívání a mohou zbytečně znesnadňovat porozumění textu u širší čtenářské veřejnosti.

Představená kniha je významným příspěvkem k vědeckému diskursu v oblasti nové civilněprávní úpravy a má zaslouženou ambici stát se samozřejmou součástí příruční knihovny každého právníka, který v rámci své praxe přichází do styku se zástavním právem. Byť může výborně posloužit „pouze“ jako komentář při řešení konkrétních právních otázek, vřele doporučuji její přečtení vcelku – trpělivému čtenáři bude odměnou důkladná znalost této zajímavé a obtížné právní disciplíny.

Kryštof Čermák,

ředitel odboru právního a compliance v ČMSS

Zástavní právo v novém občanském zákoníku

Autor: Lukáš Vymazal

Vydalo nakladatelství Wolters Kluwer, 2015, 516 s.

Publikaci lze objednat >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový – komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém – komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotáční recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)

- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotační recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtek Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) – Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv – Zaměstnávání cizinců v České republice](#)